

Единъ Американскій пажникъ е смѣтиалъ до 15,000,000 галона воджта, дѣто върви въ града всякой 24 часа. Всичкыты тѣзъ направы, что ся относятъ за теченіето на водиты, варди единъ чиновникъ, който има доста голѣмъ силж. Грыцкыти императори сѫ съзидали также голѣмъ брой щерни въ Цареградъ, едни отворены, други подземны. Градини ся находдатъ днесъ по мѣстата на повѣчето отъ първты; обаче нѣкои отъ подземниты щерни сѫществуватъ още цѣлички. Една отъ тѣхъ, Васи лева щерна, е единъ сводъ съ тувлы, покрыта съ дѣрвена направа и отгорѣ насыпана. Тя е 336 крака высока и 182 широка; нейный сводъ стои на 336 мраморни подпори, высоки четыредесѧть крака и девѧть палца. Тая щерна пуща още водѣ на Цареградскыти жителе. Тя пріема водѣ и отъ водотечя на града, както и отъ множества други кладенци, на които водиты ся изгубяватъ тамъ.

Виждася да е стигналъ часъ-тъ, дѣто е прѣтрѣбно за Турция да ся погрыжи най-сетиѣ за голѣмы работы ради обща полза; спорядъ нашата мысьль, тыя работы сѫ отъ една главна добывка за нынѣшните врѣмѧ и за бѫдностъ-та на тая имперія. Руссія, съ една похватность и едно начяло, достойни за всяка похвала, поиска отъ мирнити занаяти и отъ майсторіята първенството, което честь-та на боя и отнѣ въ Истокъ; и, съ съзижданіето на една голѣма рѣшетка желѣзни пажтеве, която ще постави въ съобщеніе Балтійско море съ Чѣрно, Истокъ съ Прусскій прѣдѣлъ, тя си приготвева, въ близия вѣкѣ бѫдностъ, една безкрайнѣ търговія транзито, и сближава, прѣзъ нейната посрѣдница, западнѣ Европѣ съ Малка Азія и Персія. Чловѣкъ имуваше правдѣ да ся чюди, что оттоманско управление е оставило Руссія да земе напрѣдники отъ много години, ако незнаяше колко, до нынѣ, чюждити влогове, още по-нуждни на Турция отъ колкото на Руссія, имаха отврьщеніе да ся наематъ на едно мѣсто, което не имѣ подава нито здравникъ, нито закръвля, нито падѣбж за едно праведно отдаваніе. Е добрѣ! западна Европа не може испълни своето дѣло въ Истокъ, сирѣчъ не може спомогне бѣржето просвѣтеніе на християнскыти народи, освѣнъ ако не направи сама и за пейна полза голѣмы желѣзни пажтища въ имперія Оттоманска: отъ Бѣлградъ до Цареградъ, отъ Рухчюкъ до Варна, отъ Едрене до лимана при Саросъ, отъ Искюдаръ до Бруссса и Смирна. Обаче, въ истото врѣмѧ, Европа щяще ся голѣми сама за испълненіето и за покровителството на това дѣло, което ще направи по-много за Истокъ, за всичкыти султанови подданици, отъ колкото направи обрѣженото посрѣдство.

Майсторія. Въ Цареградъ има малко ржкодѣлія. Главниты сѫ фабрикыти за коприна и памукъ, за фесове, за женски кърпы *факель*, за пушки, за марокинъ, за сѣда и ремъзи, за обуща и други нѣчта отъ единъ обычай и обыкновено трѣбеніе.